

У сферы моўнай дзейнасці, дзе патрабуецца высокая маўленчая культура (а гэта рэжысёры, сацыяльныя педагогі, бібліятэкары і інш.), парушэнне арфаэпічных нормаў недапушчальна. Трэба ўмець правільна і дакладна выказаць свае думкі, выбіраць найбольш прыдатнае, выразнае, вобразнае слова, найлепшы варыянт сінтаксічнай канструкцыі для канкрэтнага выказвання, умець карыстацца мовай ў розных жыццёвых сітуацыях з улікам задач і абставін моўных зносін. Набыць такое ўменне дапамагаюць заняткі па роднай мове, на якіх трэба даносіць да сэрца і розуму кожнага студэнта любоў да роднага слова, паказваць багацце нашай мовы, дапамагаць адчуць неабходнасць ведаць і ўжываць яе.

Перад выкладчыкам пастаўлена задача, у першую чаргу, клапаціцца пра фарміраванне ў студэнтаў нормаў вуснага маўлення, а г.зн. даць не толькі неабходныя тэарэтычныя звесткі па арфаэпіі, замацаваць у свядомасці патрэбныя маўленчыя навыкі і засцерагчы ад непатрэбных, а і садзейнічаць асабістай адказнасці за маўленчыя паводзіны, за стан маўленчай культуры навучэнцаў. Больш таго, неабходна працаваць і развіць уменне карыстацца літаратурнай мовай усюды і заўсёды.

Сёння грамадства пачынае ўсведамляць, што без ведання роднай мовы, без упэўненасці ў тым, што яе будучыня гарантавана, немагчыма развіццё літаратуры, іншых відаў мастацкай культуры. Апрача таго, далучанасць усіх народаў да нацыянальнай мовы - гэта важны фактар палітычнай стабільнасці і маральнага здароўя грамадства.

Няфёдаў В.В.,
прафесар

ПРОБЛЕМА ИЗУЧЕНИЯ ИСКУССТВА БУНИНА В СВЯЗИ С АВАНГАРДИСТСКИМ НАПРАВЛЕНИЕМ

В студенческой и педагогической среде ощущается острый интерес к проблеме «реализм и авангардизм». Так возникает актуальная учебно-методическая задача решения этой проблемы на конкретном, в частности историко-литературном материале, который требует к себе избирательного подхода. Здесь необходимо привлечение наиболее выразительного в эстетическом отношении творческого наследия.

В современном эстетическом мышлении (например, в «новой журналистике») делаются попытки обесценить художественный текст как отражение личности творца, занимающего оп-

ределенную гражданскую позицию, представить писателя как чувствилище фактов, вырванных из социально-общественных связей. Таким образом, писатель лишается роли мыслителя, учителя жизни, борца за прогресс. Лучшие достоинства индивидуальности большого мастера прошлого, например И.А.Бунина, служат примером для художника наших дней, долг которого состоит в том, чтобы создавать настоящие нравственно-эстетические ценности, помогать людям становиться чище, сильнее, укреплять фундаментальные основы их общественного бытия.

Реалистическое искусство Бунина - торжество изобразительности в условиях экспансии авангардизма, который отказывается от изучения объекта, в своих крайних проявлениях отталкивает живопись как форму познания бытия, делает вместо нее косную сущность, бездуховную материю (например, распад поэтического языка в экспериментах А.Крученых, его подача только языкового материала). Бунин своим искусством выступил против отказа от изобразительной традиции - от постижения мира, трезвого видения его, отказа, который наблюдал в авангардистской культуре и на Родине, и на Западе. Так, в 1913г. Б.Лифшиц в футуристической программной статье к сборнику «Дохлая луна» отрицал «всякую координацию... поэзии с миром».

В наше время в духовной сфере человеку навязывается авангардистская тенденция иррационального. Например, сюрреализм или театр абсурда пронизаны истерической жадностью, душевного хаоса, мистицизмом. Модернистскому искусству свойственен пафос отречения от разума ради иллюзий душевной свободы от стандартного буржуазного существования в ординарной среде капитализма.

Бунин-художник, оставаясь в границах личного творческого опыта, - союзник передового отряда мировой общечеловечности. Неслучайно демократическая мысль пристально изучает его представления о реальности как ценные индивидуальные отображения исторических фактов. Бунин - убежденный гуманист. Он не представлял себя «вне изобразительного» искусства.

Адамовіч Я.К.,
дацэнт

ЗБОРНИК ЯНКІ КУПАЛЫ «СПАДЧЫНА» Ў СВЯТЛЕ БЕЛАРУСКАГА НАЦЫЯНАЛЬНАГА АДРАДЖЭННЯ

На грунце новых нававаў часу працэс навучання ў вышэйшай навучальнай установе